

գտնուած Հայոց Ս. Յովհաննու Կարապետի վանքը: Իբր ծանօթութիւն սա աւելցնենք թէ գետին աջ կողմը կամ արեւմուտքը ըսելով պէտք է հասկնանք Յիսուսի մկրտուած տեղւոյն մօտ գետին այն եզերքը որ կը գտնուի Երիքովի զիմացը, իսկ ձախ կողմ կամ արեւելքը գետին անդիի կողմը, այսինքն միւս ափուկքը:

1.— Ուխտաւորութեանց պատմական վկայութիւնները Յորդանանու երկու կողմերուն վերաբերութեամբ գրուած են, նըմանապէս վանքերը երկու կողմին վրայ հաստատուած են: Մենք երկու մասի պիտի բաժնենք, երկու կողմի վկայութիւնները, քաղելով դանոնք ուրիշ ուղեգիրներէ ժամանակագրական կարգաւ: (Տե՛ս F. Vigourouxի Dictionaire de la Bible հատորներուն JOURDAIN և BETHABARA անունները:

Ա.— Բյիզանիս Աւստինիոսը կը պատմէ թէ իր ժամանակը (Չ. դար) ժողովրդեան մեծ բազմութիւն մը Աստուածայայտնութեան օրը կ'երթար գետին եզերքը, արշալոյսին լուացուելու համար: Ան կը պատմէ թէ քայտէ խաչ մը կար գետին մէջտեղը և երկու եզերքները մարմարով ծածկուած էին: Իւրաքանչիւրը գետ կը մտնէր սաւանով, զոր ամէն ոք կը պահէր իր մահուան օրուան համար: Տուրացի Դրիգոր ևս կը յիշէ թէ բորոտները Յորդանան կ'երթային բժշկուելու համար: Ուխտաւորներէ առնուած տեղեկութեանց համաձայն մկրտութեան նշանակուած տեղն էր Յունաց Ս. Յովհաննէս Մկրտչի վանքին մօտերը: Նոյն վանքը Արաբները կը կոչեն Քասր Կլ-Եեհուս, «Դղեակ Հրէից», և Քրիստոնեայք՝ «Ս. Յովհաննու վանք»: Շատ հին ուխտաւորներ կը կարծեն թէ ան շինուած էր նոյն իսկ այն տեղը ուր Յովհաննէս կը մկրտէր, բայց աւելի հաւանական է որ քիչ մը հեռի էր անկէ, վասն զի Յորդանանի անմիջական եզերքները չէին կրնար տանիլ այդպիսի հաստատուն շինութիւն մը: Ուխտաւորներուն այցելած գետին տեղը ժամանակի ընթացքին փոխուած է: Դարձեալ 530ին Թէոդոսիոս ուխտաւոր ուղեգիրը կը գրէ. «այն տեղը ուր Տէրը մկրտուած էր տեսայ մարմարէ սիւն մը՝ որուն վրայ կար երկաթէ խաչ մը: Հոն էր Ս. Յովհաննու Մկրտչի եկեղեցին՝ Անաստաս կայսեր կողմէն շինուած որ կամարներու վրայ բարձրացուած էր Յորդանանի ջուրերուն շատ մօտ ըլլալուն պատճառաւ: . . . Տիրոջը մկրտուած